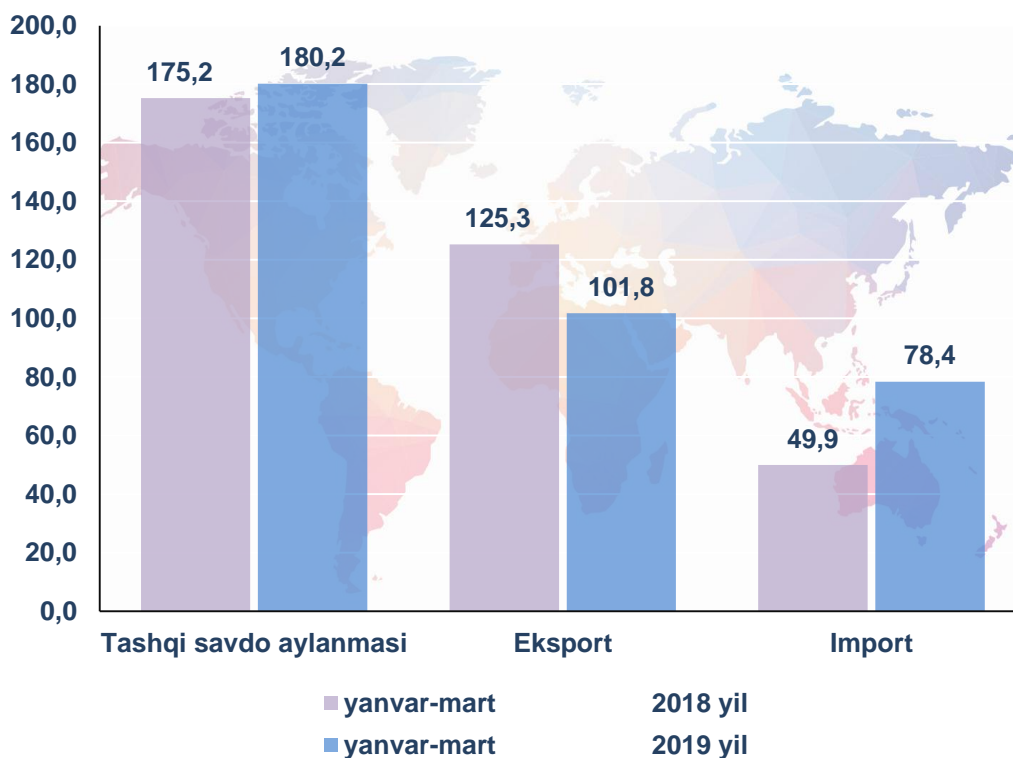

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2019 yil yanvar-mart)

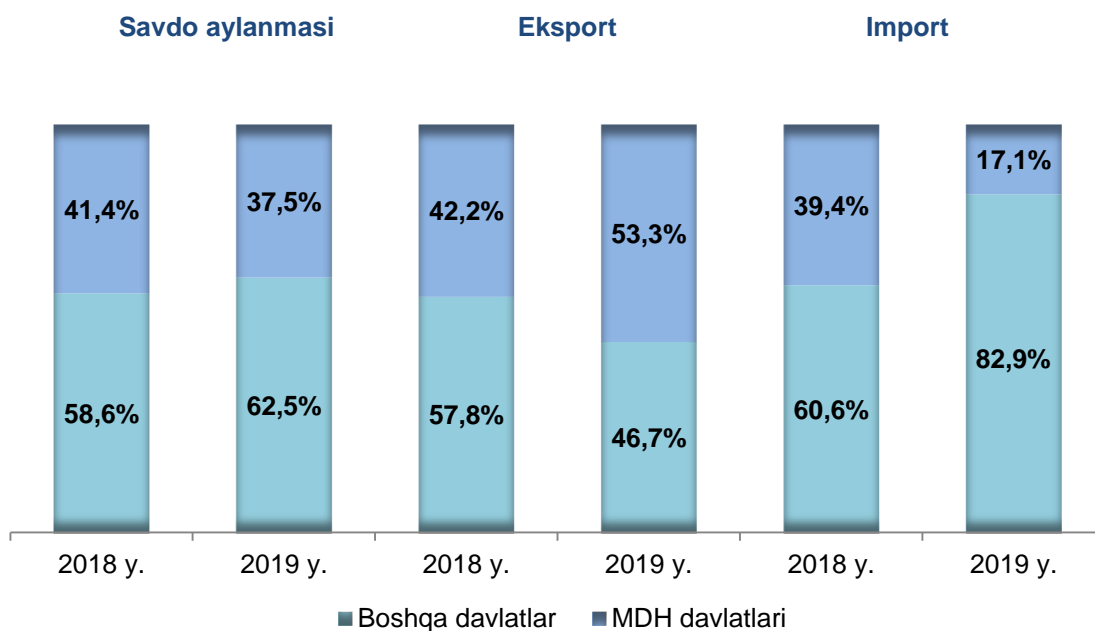
2019 yil yanvar-mart oylari yakunlariga ko'ra, respublikada tashqi savdo aylanmasi 180,2 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 2,8 %ga o'sdi. Shu jumladan, eksport hajmi 101,8 mln. AQSh dollarga va import hajmi 78,4 mln. AQSh dollariga yetdi. Tashqi savdo saldosi 23,4 mln. AQSh dollarini tashkil qildi.

Qoraqalpog'iston Respublikasining tashqi savdo aylanmasi (mln. AQSh dollari)

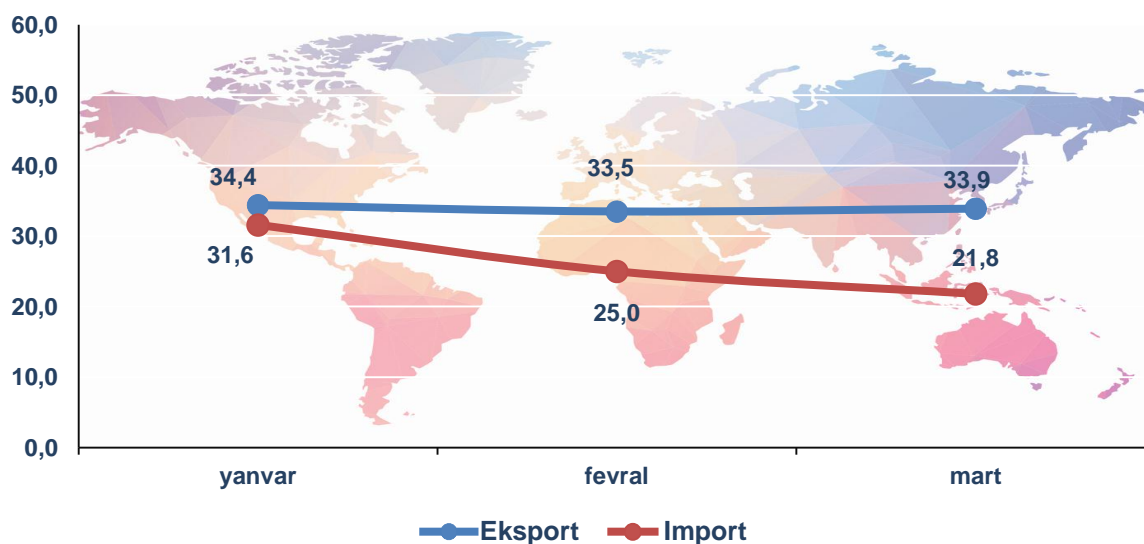
Joriy yilning yanvar-mart oylarida, respublika tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 37,5 %ni tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 93,3 %ni tashkil qilgan, boshqa davlatlarning ulushi esa 62,5 % bo'lib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 9,6 %ga oshgan. Shuningdek, eksport hajmida MDH davlatlari 53,3 %ni, boshqa davlatlar 46,7 %ni va import hajmida MDH davlatlari 17,1 %ni, boshqa davlatlar 82,9 %ni tashkil qildi.

2019 yil yanvar-mart oylarida respublika tashqi savdo aylanmasida MDH va boshqa davlatlarning ulushi (umumiy hajmga nisbatan foiz hisobida)

Shu bilan birga ta'kidlab o'tish kerakki, 2019 yilning mart oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar, fevral oyiga nisbatan 0,4 mln. AQSh dollarga ko'proq eksport qilindi va 33,9 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Tovar va xizmatlar importi hajmi esa 21,8 mln. AQSh dollarini tashkil qilgan bo'lib, bu esa fevral oyiga nisbatan 3,3 mln. AQSh dollariga kamroqdir.

2019 yil yanvar-martda tovar va xizmatlarning oylik eksport-import ko'rsatkichlari dinamikasi (mln. AQSh dollari)

2019 yil yanvar-mart oylarida respublika tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlar ketma-ketligi quyidagicha ko`rinish olgan:

**Respublika tashqi savdo aylanmasida
yuqori ulushga ega davlatlar**

(mln. AQSh dollari)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	o'sish sur'ati, %
Rossiya	45,9	38,2	7,8	25,5	92,5
Xitoy	44,8	20,1	24,7	24,9	92,9
Turkiya	25,1	15,1	10,0	13,9	93,2
Qozog'iston	17,8	13,7	4,1	9,9	94,0
Koreya Respublikasi	11,5	3,5	8,0	6,4	2,7 b
Latviya	7,2	6,1	1,1	4,0	98,2
Buyuk Britaniya	7,2	-	7,2	4,0	10,0 b
Vietnam	1,9	-	1,9	1,1	124,9
Litva	1,9	-	1,9	1,0	7,3 b
Eron	1,7	-	1,7	0,9	62,0 b
Germaniya	1,6	0,1	1,5	0,9	3,0 b
Turkmaniston	1,5	0,2	1,3	0,8	5,0 b
Estoniya	1,5	0,8	0,7	0,8	2,1 b

Respublikamizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2019 yil yanvar-mart oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 37,5 %ni tashkil etdi hamda tashqi savdo aylanmasi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 93,3 %ni tashkil etdi. Boshqa xorijiy davlatlarning respublika tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2018 yilning yanvar-mart oylarida 58,6 %ni tashkil qilgan bo'lsa, joriy yilning ushbu davrida esa tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 62,5 %ga etdi.

Qoraqalpog'iston Respublikasining ayrim hamkor davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi

(mln.AQSh dollari)

Davlat nomi	2017 yil yanvar-mart	2018 yil yanvar-mart	2019 yil yanvar-mart
Rossiya	25,9	49,7	45,9
eksport	17,1	35,4	38,2
import	8,9	14,3	7,8
saldo	8,2	21,1	30,4
Xitoy	48,6	48,2	44,8
eksport	42,8	35,1	20,1
import	5,9	13,2	24,7
saldo	36,9	21,9	-4,6
Turkiya	31,9	26,9	25,1
eksport	28,4	25,9	15,1
import	3,5	1,1	10,0
saldo	25,0	24,8	5,0
Qozog'iston	8,4	19,0	17,8
eksport	8,3	15,1	13,7
import	0,2	3,9	4,1
saldo	8,1	11,2	9,6
Koreya Respublikasi	6,2	4,3	11,5
eksport	0,1	0,2	3,5
import	6,1	4,1	8,0
saldo	-5,9	-3,8	-4,4
Latviya	11,9	7,3	7,2
eksport	11,7	7,2	6,1
import	0,2	0,1	1,1
saldo	11,5	7,1	5,1
Buyuk Britaniya	0,3	0,7	7,2

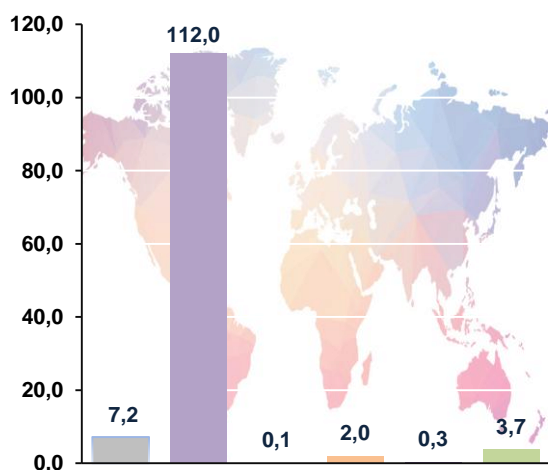
Davlat nomi	2017 yil yanvar-mart	2018 yil yanvar-mart	2019 yil yanvar-mart
eksport	-	-	-
import	0,3	0,7	7,2
saldo	-0,3	-0,7	-7,2
Vietnam	-	1,5	1,9
eksport	-	0,6	-
import	-	1,0	1,9
saldo	-	-0,4	-1,9
Litva	0,2	0,3	1,9
eksport	-	-	-
import	0,2	0,3	1,9
saldo	-0,2	-0,3	-1,9
Eron	0,5	-	1,7
eksport	0,5	-	-
import	-	-	1,7
saldo	0,5	-	-1,7
Germaniya	0,9	0,5	1,6
eksport	-	-	0,1
import	0,9	0,5	1,5
saldo	-0,9	-0,5	-1,4
Turkmaniston	0,1	0,3	1,5
eksport	0,1	0,1	0,2
import	-	0,2	1,3
saldo	0,1	-0,2	-1,1
Estoniya	0,4	0,7	1,5
eksport	0,4	0,7	0,8
import	-	-	0,7
saldo	0,4	0,7	0,1

EKSPORT

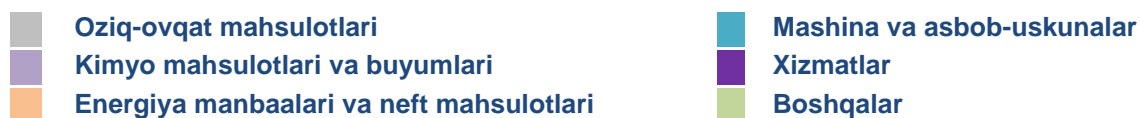
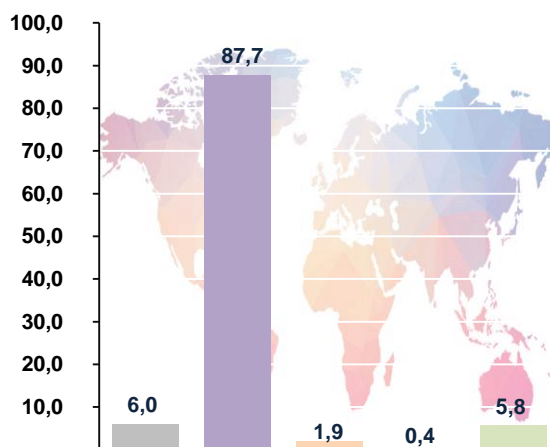
2019 yil yanvar-mart oylarida eksport hajmi 101,8 mln. AQSh dollariga teng bo'ldi. Eksport tarkibida tovarlar 99,6 % ulushga ega, bular asosan kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (86,1 %), oziq-ovqat mahsulotlari (5,8 %) guruhlariga hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Tovar va xizmatlar eksporti tarkibi (mln.AQSh dollari)

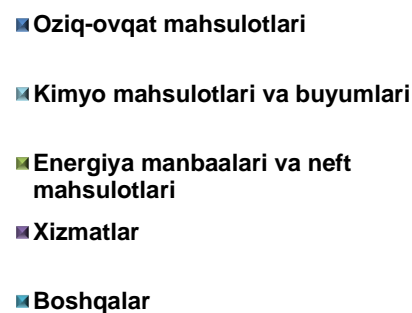
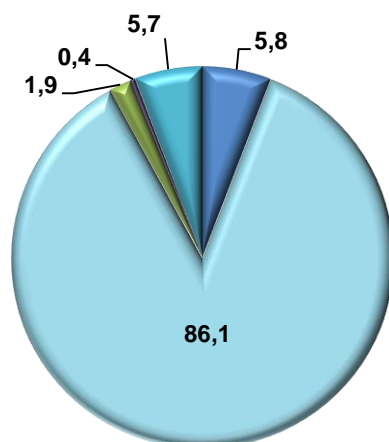
2018 yil
yanvar-mart

2019 yil
yanvar-mart

Tovar va xizmatlar eksporti ulushi, (%)

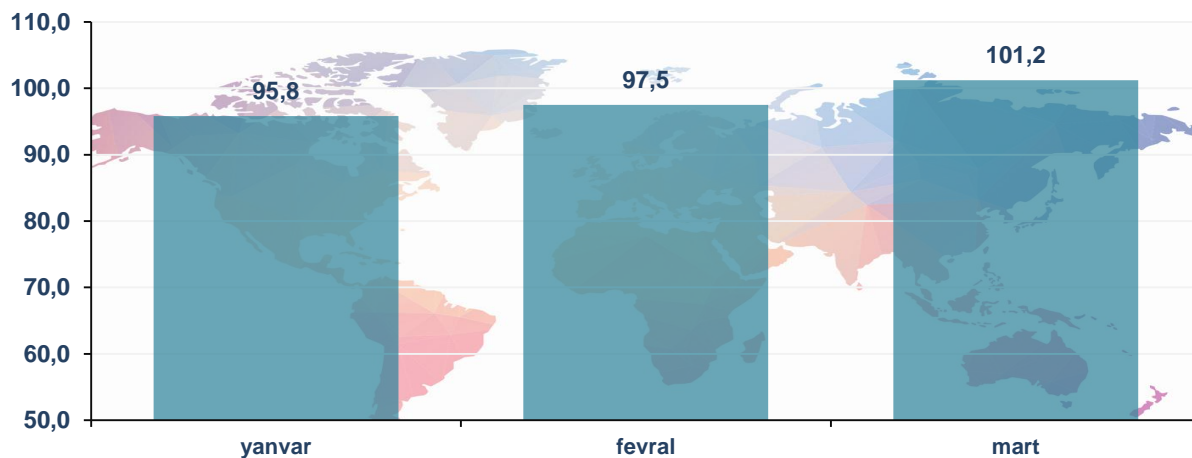

Eksport tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Eksport	101,8	81,2	100	54,2	102,5	100	47,6	65,7	100
Oziq-ovqat mahsulotlari	6,0	82,4	5,8	1,8	79,1	3,3	4,1	83,9	8,7
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	87,7	78,3	86,1	50,7	103,4	93,5	37,0	58,7	77,7
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	1,9	98,0	1,9	0,8	2,8 b	1,5	1,1	66,5	2,4
Mashina va asbob-uskunalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Xizmatlar	0,4	151,2	0,4	0,4	156,0	0,7	0,1	124,0	0,1
Boshqalar	5,8	157,4	5,7	0,5	53,8	0,9	5,3	191,7	11,1

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-mart oylari davomida eng yuqori o'sish sur'ati mart oyida kuzatilgan.

Tovar va xizmatlar eksportining o'sish sur'atlari (o'tgan oyga nisbatan,%)

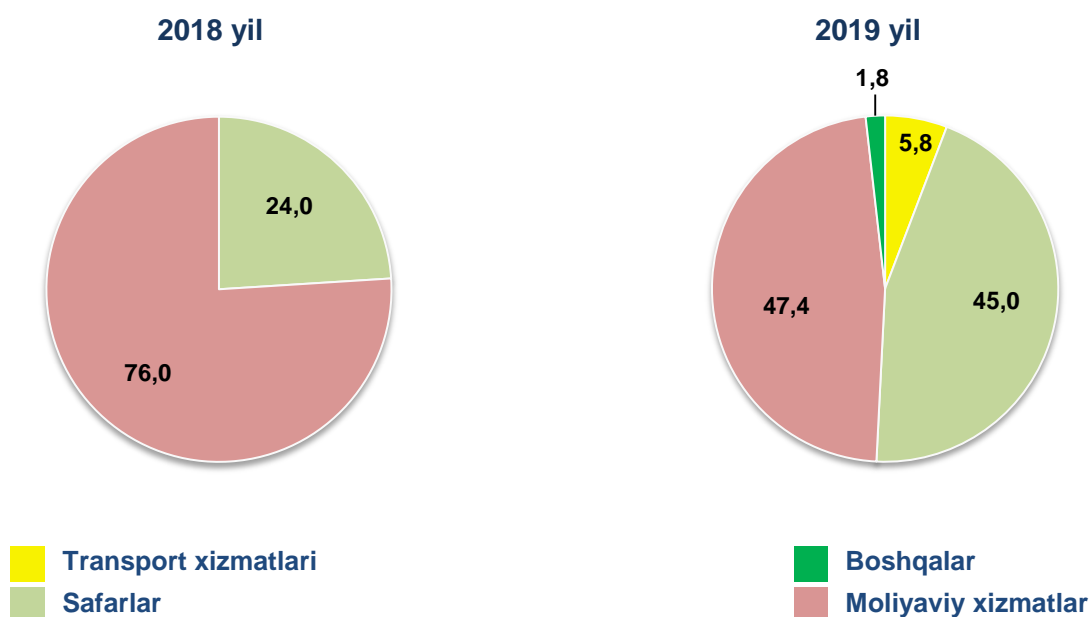

Shuningdek, tovar va xizmatlar eksporti o'sish sur'atlarining tahliliga asosan, 2019 yilning mart oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar fevral oyiga nisbatan 3,7 %ga oshgan.

Xizmatlar eksporti hajmi 0,4 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 0,4 % ini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 51,2 %ga o'sganligi kuzatildi.

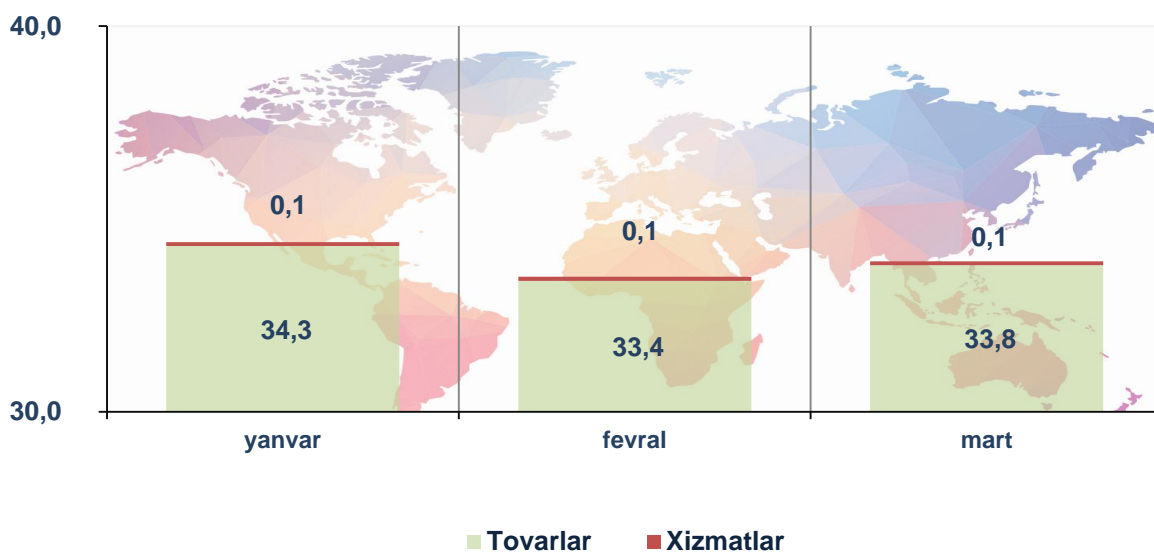
Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (47,4 %), safarlar (45,0 %) va transport xizmatlari (5,8 %) hissasiga to'g'ri keladi.

Xizmatlar eksporti tarkibi, (%)

Tovar va xizmatlar eksporti dinamikasi tahliliga ko'ra, 2019 yilning mart oyi mobaynida eksport qilingan tovarlar hajmi, fevral oyiga nisbatan 0,4 mln. AQSh dollariga ko'p eksport qilindi va 33,8 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar eksporti esa 0,4 mln. AQSh dollarga etgan.

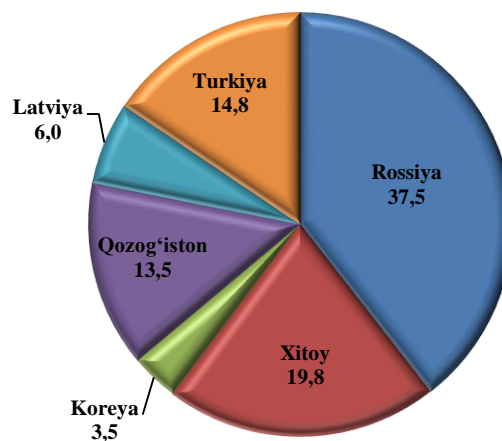
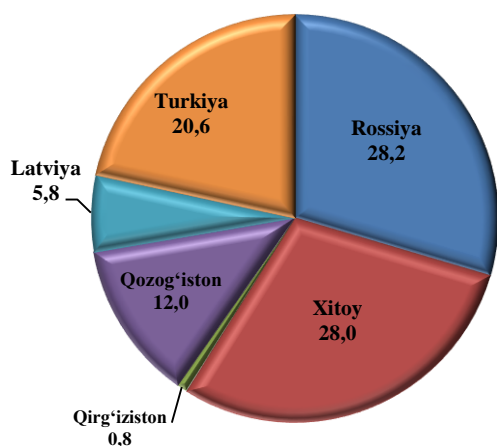
2019 yil yanvar-martda tovarlar va xizmatlar eksporti dinamikasi
(oylar kesimida, mln. AQSh dollari)

Respublika eksportida asosiy hamkor davlatlarning ulushi
(yanvar-mart)

2018 YIL

2019 YIL

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning asosiy qismi Rossiya Federatsiyasi, Xitoy va Turkiya hissasiga to'g'ri kelmoqda. Bu esa umumiy eksport hajmining 72,1 % ini tashkil qiladi. Rossiya Federatsiyasi, Xitoy va Turkiyaga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga nazar tashlasak, asosan kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlardan iborat ekanligini ko'rishimiz mumkin.

Qoraqalpog'iston Respublikasining asosiy hamkor davlatlarga amalga oshirgan eksport hajmi

Davlat nomi	Mln. AQSh doll.		Ulushi, %		O'rni	
	2018 yanvar- mart	2019 yanvar- mart	2018 yanvar- mart	2019 yanvar- mart	2018 yanvar- mart	2019 yanvar- mart
Rossiya	35,4	38,2	28,2	37,5	1	1
Xitoy	35,1	20,1	28,0	19,8	2	2
Turkiya	25,9	15,1	20,6	14,8	3	3
Qozog'iston	15,1	13,7	12,0	13,5	4	4
Koreya Respublikasi	0,2	3,5	0,2	3,5	11	5
Latviya	7,2	6,1	5,8	6,0	5	6
Qirg'iziston	1,0	1,0	0,8	0,9	6	7
Estoniya	0,7	0,8	0,5	0,8	9	8
Tojikiston	0,5	0,7	0,4	0,7	10	9
Ukraina	0,7	0,5	0,6	0,5	7	10
Iroq	0,7	0,5	0,6	0,5	8	11

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti

2019 yilning yanvar-mart oylarida jami 5263,7 tonna meva-sabzavot mahsulotlari 2038,4 ming AQSh dollariga eksport qilindi (o'sish sur'ati – 78,8 %). Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 2019 yilning yanvar-mart oylarida 4542,2 tonna sabzavotlar 1432,9 ming AQSh dollariga eksport qilingan.

Shuningdek, 365,3 tonna meva va rezavorlar 294,9 ming AQSh dollariga eksport qilingan bo'lib, eksport hajmi o'tgan yilning mos davriga nisbatan 6,1 tonnaga kamaygan.

Meva-sabzavot mahsulotlarining tarkibi

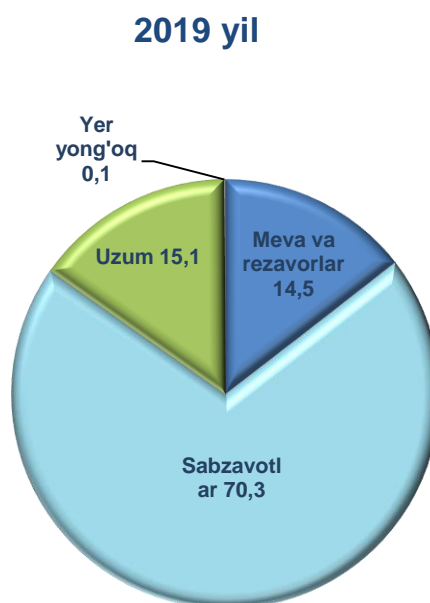
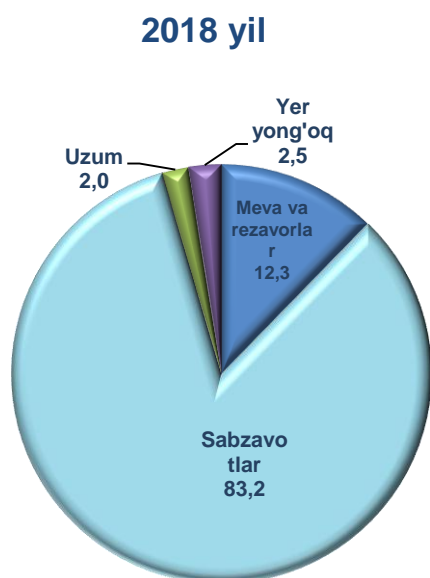

Shuni aytib o'tish joizki, mamlakatimizda eksport salohiyatini kengaytirish, yangi bozorlarni o'zlashtirish natijasida meva-sabzavot mahsulotlari, uzum, poliz, dukkakli ekinlar, shuningdek, quritilgan sabzavot va mevalarni eksport qilish hajmi oshib bormoqda. Jumladan, 2019 yilning yanvar-mart oylarida uzum va qovun-tarvuz eksport hajmi 309,1 ming AQSh dollariga yetdi (o'tgan yilning mos davriga nisbatan 5,9 barobarga o'sgan).

Respublikamizda yetishtirilgan meva va sabzavot mahsulotlarining asosiy bozorlari eksport geografiyasi

Davlat nomi	2018 yil yanvar-mart			2019 yil yanvar-mart		
	tonna	ming AQSh doll.	ulushi, %	tonna	ming AQSh doll.	ulushi, %
Qozog'iston	12 755,2	2 145,5	83,0	2 895,2	1 328,4	65,2
Rossiya	160,7	84,4	3,3	1 271,4	264,7	13,0
Bolgariya	-	-	-	45,0	209,5	10,3
Ukraina	-	-	-	21,5	101,1	5,0
Turkiya	-	-	-	502,6	66,0	3,2
Ruminiya	-	-	-	252,0	36,3	1,8
Turkmaniston	-	-	-	275,9	32,5	1,6

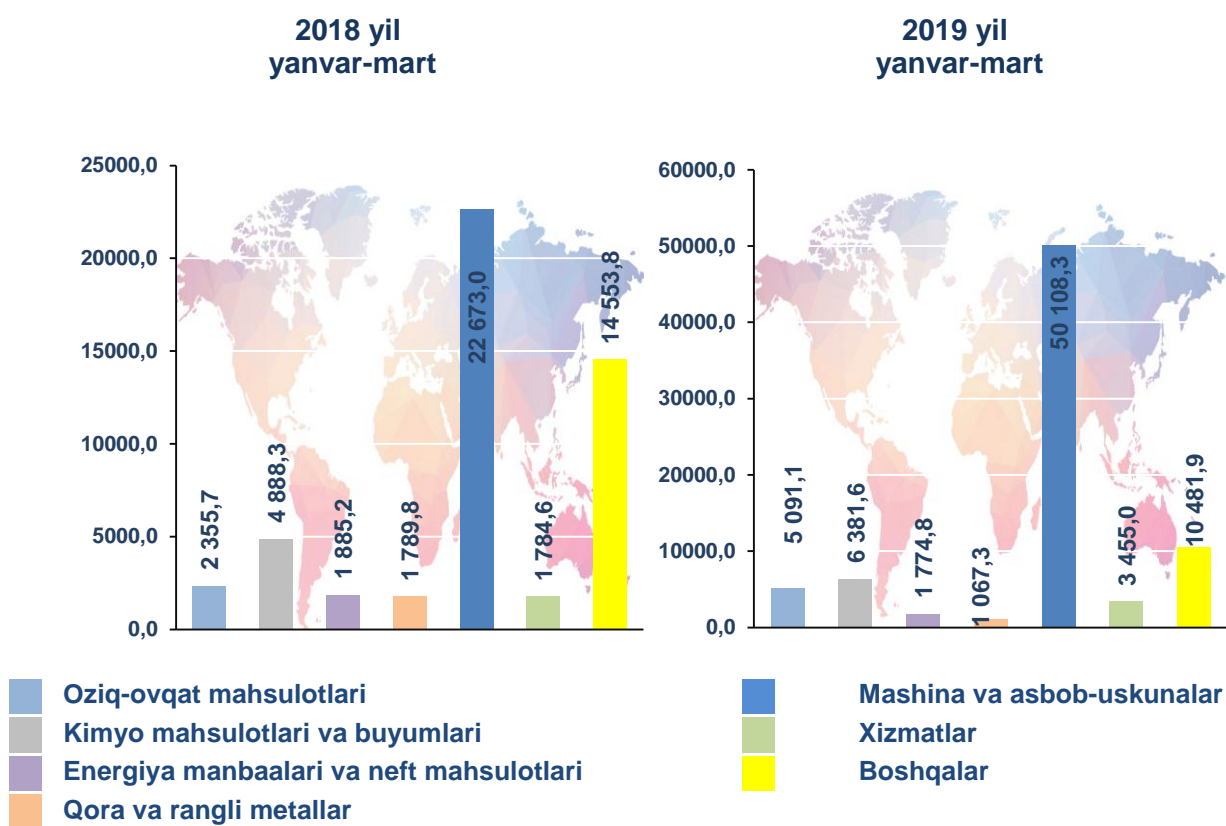
2019 yil yanvar-martida meva va sabzavot mahsulotlarining tarkibi (umumiy hajmga nisbatan foiz hisobida)

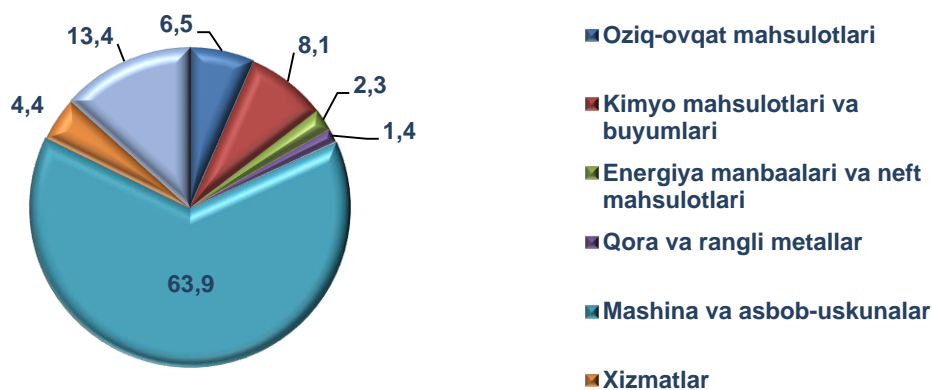
IMPORT

Joriy yilning yanvar-mart oylarida import hajmi 78,4 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 56,9 %ga o'sdi. Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalar (63,9 %), kimyo mahsulotlari va buyumlari (8,1 %), oziq-ovqat mahsulotlari (6,5 %) va xizmatlar (4,4 %) guruhlari hisobiga to'g'ri keldi.

Tovar va xizmatlar importi tarkibi (ming AQSh dollari)

Tovar va xizmatlar importi ulushi, (%)

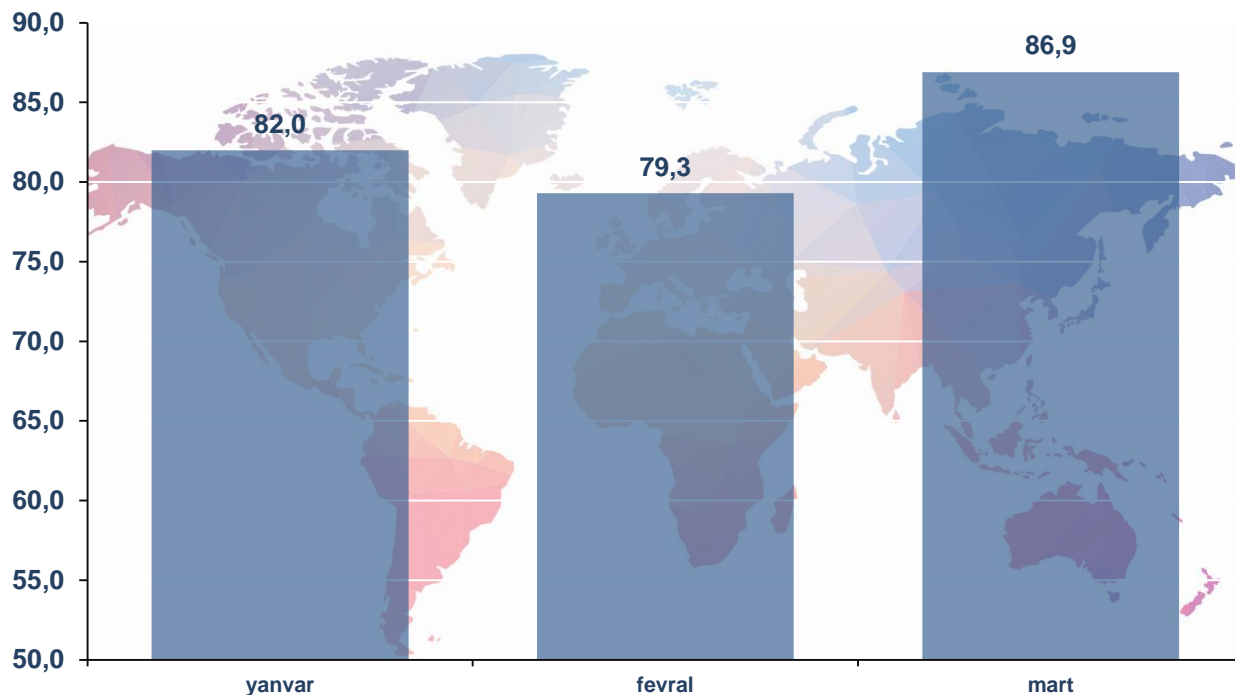

Import tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Import	78,4	156,9	100	13,4	68,3	100	64,9	2,1 b	100
Oziq-ovqat mahsulotlari	5,1	2,2 b	6,5	4,9	2,1 b	36,2	0,2	5,0 b	0,4
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	6,4	130,5	8,1	0,8	57,2	5,8	5,6	158,9	8,6
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	1,8	94,1	2,3	0,1	12,4	1,0	1,6	2,0 b	2,5
Qora va rangli metallar	1,1	59,6	1,4	0,1	9,4	0,9	1,0	167,5	1,5
Mashina va asbob-uskunalar	50,1	2,2 b	63,9	1,8	139,0	13,4	48,3	2,3 b	74,4
Xizmatlar	3,5	193,6	4,4	0,5	102,3	4,0	2,9	2,3 b	4,5
Boshqalar	10,5	72,0	13,4	5,2	43,8	38,8	5,3	197,4	8,1

Import qilingan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-mart oylari davomida eng yuqori o'sish sur'atlari mart oyida kuzatilgan.

Tovarlarni va xizmatlarni importining o'sish sur'atlari dinamikasi (o'tgan oyga nisbatan, %)

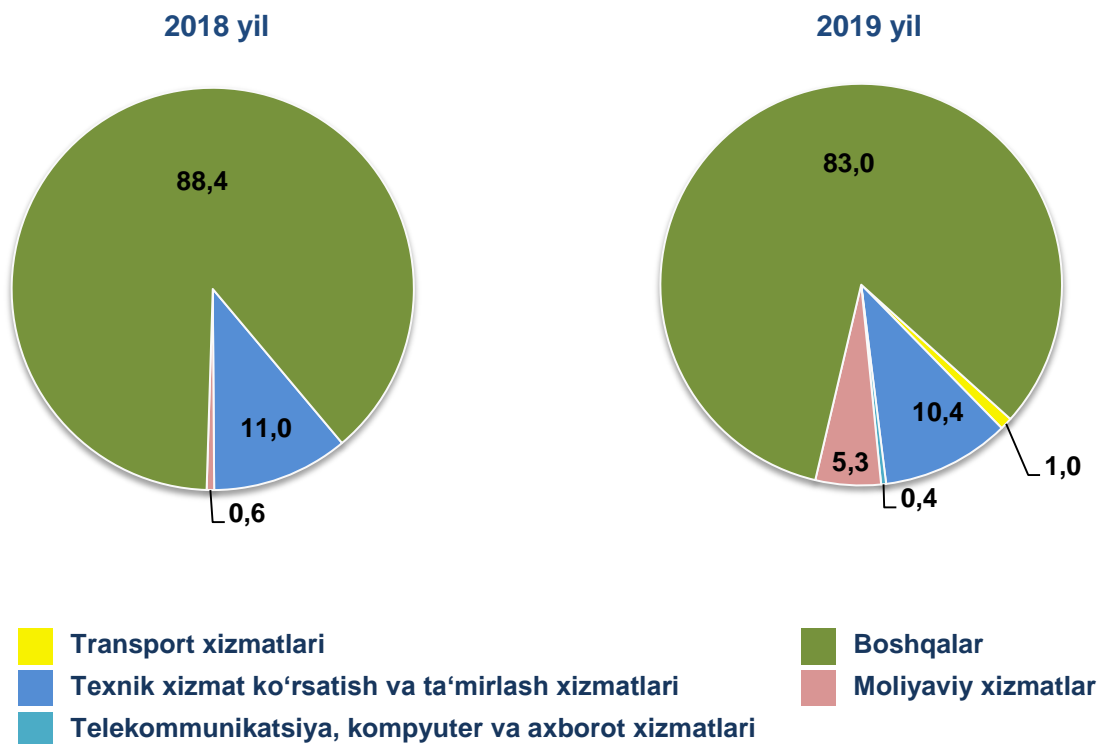
Shuningdek, tovar va xizmatlarni importi o'sish sur'atlarining tahliliga asosan, 2019 yilning mart oyida import qilingan tovar va xizmatlarni fevral oyiga nisbatan 7,6 %ga oshgan.

Qoraqalpog'iston Respublikasiga asosiy hamkor davlatlardan amalga oshirilgan import hajmi

Davlat nomi	Mln. AQSh doll.		Ulushi, %		O'рни	
	2018 y. yanvar-mart	2019 y. yanvar-mart	2018 y. yanvar-mart	2019 y. yanvar-mart	2018 y. yanvar-mart	2019 y. yanvar-mart
Xitoy	13,2	24,7	26,4	31,6	2	1
Turkiya	1,1	10,0	2,1	12,8	5	2
Koreya Respublikasi	4,1	8,0	8,1	10,2	3	3
Rossiya	14,3	7,8	28,6	9,9	1	4
Buyuk Britaniya	0,7	7,2	1,4	9,1	7	5
Qozog'iston	3,9	4,1	7,8	5,2	4	6

Vietnam	1,0	1,9	1,9	2,5	6	7
Litva	0,3	1,9	0,5	2,4	9	8
Eron	0,03	1,7	0,1	2,1	12	9
Germaniya	0,5	1,5	1,0	1,9	8	10
Polsha	0,2	1,4	0,3	1,8	11	11
Turkmaniston	0,2	1,3	0,5	1,6	10	12

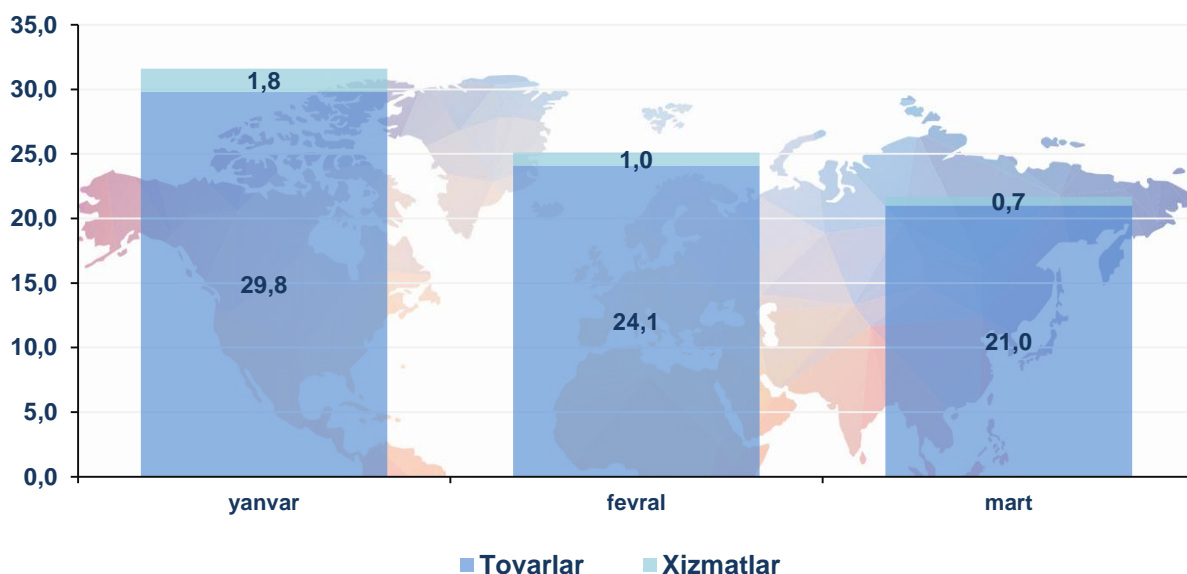
Xizmatlar importi tarkibi, (%)

Xizmatlar importi hajmi 3,5 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 4,4 %ini tashkil etdi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 93,6 %ga o'sdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (83,0 %) hamda texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari (10,4 %)dan iborat bo'ldi.

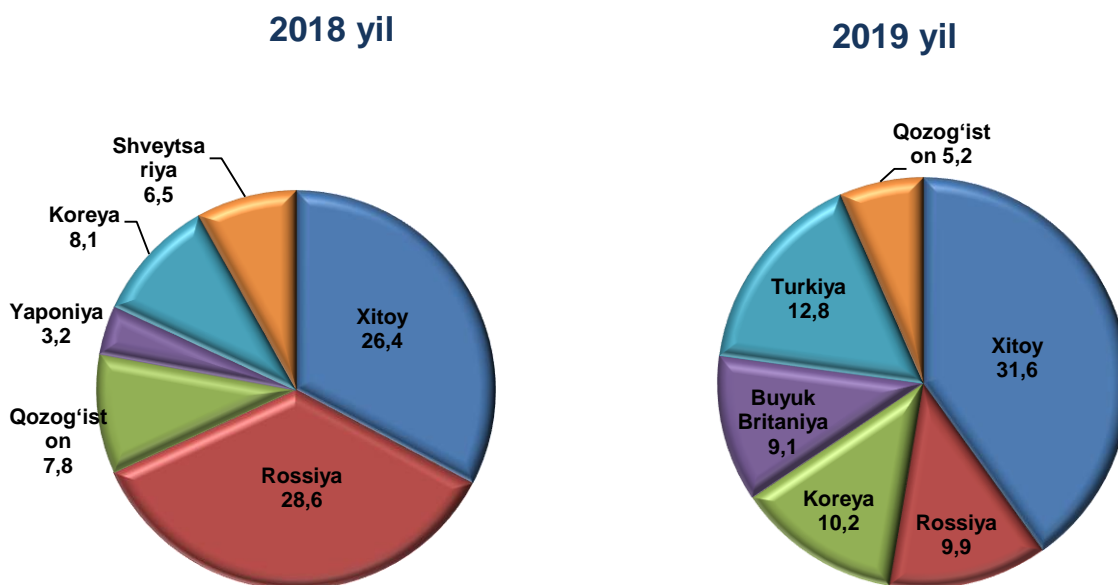
2019 yil yanvar-martda tovarlar va xizmatlar importi dinamikasi

(oylar kesimida, mln. AQSh dollari)

Shu bilan birga ta'kidlab o'tish kerakki, 2019 yilning o'tgan davri mobaynida respublikaga import qilinayotgan tovar va xizmatlar mart oyida, fevral oyiga nisbatan 3,3 mln. AQSh dollarga kam import qilingan bo'lib, shundan tovarlar 3,1 mln. AQSh dollarga va xizmatlar 0,2 mln. AQSh dollarga kam import qilingan.

Respublika importida asosiy hamkor davlatlarning ulushi (yanvar-mart)

2019 yilning yanvar-mart oylarida respublikaga 45 dan ortiq xorijiy davlatlardan tovar va xizmatlar importi amalga oshirilgan. Shulardan 6 ta eng yirik bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasi, Turkiya, Koreya Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Buyuk Britaniya va Qozog'iston hamkor davlatlaridan jami import hajmi 61,7 mln. AQSh dollariga teng. Bu esa umumiy import hajmining 78,8 %ini tashkil qiladi.

Yuqorida qayd etib o'tilganidek, import tarkibida asosiy ulushni tashkil qilayotgan mashina va asbob-uskunalar, kimyo mahsulotlari va buyumlari hamda oziq-ovqat mahsulotlari asosan qaysi davlatlardan respublikamizga olib kirilayotganini quyidagi sxemalardan ko'rish mumkin.

Mashina va usbob-uskunalar import qilingan asosiy hamkor davlatlar

DAVLAT NOMI	XITOIY	BUYUK BRITANIYA	TURKIYA	KOREYA RESPUBLIKASI	VIETNAM
MLN. AQSH DOLL.	23,3	6,6	5,9	3,1	1,9
O'TGAN YILGA NISBATAN, %	197,5	66,0 m.	7,4 m.	15,5 m.	190
ULUSHI, %	46,6	13,3	11,9	6,3	3,7

Kimyo mahsulotlari va buyumlari import qilingan asosiy hamkor davlatlar

DAVLAT NOMI	KOREYA RESPUBLIKASI	POLSHA	ROSSIYA	TURKIYA	ERON
MLN. AQSH DOLL.	2,5	1,0	0,7	0,5	0,4
O'TGAN YILGA NISBATAN, %	192,3	10 m.	87,5	2,5 m.	-
ULUSHI, %	38,7	15,3	10,2	8,3	6,9

Oziq-ovqat mahsulotlari import qilingan asosiy hamkor davlatlar

DAVLAT NOMI	QOZOG'ISTON	ROSSIYA	TURKMANISTON	XITOIY
MLN. AQSH DOLL.	3,3	1,2	0,3	0,2
O'TGAN YILGA NISBATAN, %	2,1 m.	12 m.	-	-
ULUSHI, %	65,5	23,2	6,0	4,0

Yurtimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida mamlakatimizning eksport salohiyati oshib bormoqda.

Shuningdek, hukumatimiz tomonidan bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o'rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Tel.:71-230-82-06**